



לג' בעומר מן התורה

מנהג ידוע יש לחכמי הדורות לחפש **מקורות לחגי דרבנן בתורה**. הכל מכירים את הדרשה על חג הפורים: "אסתר מן התורה מנין? שנאמר: ואנכי הסתר אסתיר פני". באשר לחג החנוכה חכמינו הקדמונים לא דרשו דרשה מעין זו, אך מילא את מקומם הרמב"ן בפירושו הידוע לפרשת בהעלותך. בפרשה זו מוצא הרמב"ן רמז להעלאת הנרות בזמן חנוכה החשמונאים. (עיין שם) אחד המקומות בהם אולי מתבקש למצוא רמז הוא פרשת המועדות המצויה בפרשתנו. פרק כג' בספר ויקרא מוכר לנו היטב מהקריאות הרבות של מועדי ישראל השונים. פרשה זו מארגנת בצורה כרונולוגית את כל מועדי ישראל. רמז מעניין מצאו דרשנים לחג החנוכה בסיומה של הפרשה. מיד בתום הפרשה מבארת התורה את דיני הדלקת הנרות בבית המקדש למרות שפרשה זו נאמרה כבר בפרשת תצוה. ייתכן, אומרים הדרשנים, שרומזת התורה שמיד לאחר חג הסוכות ישנו חג הקשור להדלקת הנרות וזהו חג החנוכה. ברוח זו נעין בפרשה ונסה להצביע על קשר רעיוני ותוכני ללג' בעומר החל השבוע. מיד לאחר תיאור חג הפסח מתארת התורה את המצוה של ספירת העומר. למצוה זו רבדים שונים וטעמים שונים. אף אם לא נפנה לרובד הנסתר ונישאר בתחום הנגלה, ניתן להצביע על שני כיוונים מרכזיים בהבנת המצוה. הטעם הידוע לספירה קשור לציפייה לקראת הארוע המכונן של מתן תורה. הבעייה בפירוש זה היא בכך שאין שום רמז בתורה שהספירה קשורה לכך, ועוד: בשום מקום בתורה אין קישור מפורש בין חג השבועות לחג מתן תורתנו. אין כאן המקום לעסוק בשאלת הצנעת תאריך מתן תורה, אך מכל מקום ניתן לומר על פי הפשט שהספירה מבטאת את הקשר שמוצא האדם בין חייו האישיים לבין הקב"ה. מתחילת הקציר ועד סופו מסובב האדם במצוות שקושרות בין שדהו לבין בית המקדש. הספירה קשורה להבטת החקלאי של התקופה ומבטאת את הכמיהה של האדם לחסדו של הקב"ה בחייו האישיים. כאשר מעיינים בתיאור המצוה מתעורר קושי: מייד לאחר תיאור המצוה של הנפת העומר בפסח ושל הבאת קרבן שתי הלחם בחג השבועות, מזכירה התורה מצוה אחת שאין לה שום קשר לפרשת המועדות. אומרת התורה כך: "ובקוצרם את קציר ארצכם לא תכלה פאת שדך בקוצרך". הקושי הינו כפול: הלא מצוה זו נאמרה כבר בפרשת קדושים שקראנו בשבת שעברה? ועוד: מה ענין מצוה זו לפרשת המועדות? על מנת לבאר זאת צריך לפנות לרובד הנוסף של טעם מצוות הספירה. חכמי הדורות ראו בספירה זו את הביטוי לכמיהה ולציפייה לקראת קבלת התורה. אולם בתקופה זו מציינים אנו את האבילות על הטרגדיה הנוראה שפקדה את רבי עקיבא ותלמידיו. הגמרא מתארת את מות עשרות אלפי תלמידי רבי עקיבא בתקופה זו, על שלא נהגו כבוד זה בזה. אין לך אדם המסמל את התורה ואת הקשר לתורה יותר מרבי עקיבא, ודווקא בו ובתלמידיו ארע דבר נורא זה בזמן שמבטאת את הקשר העמוק שלנו לתורה. אין זה כי אם רמז לכך **שקבלת תורה וציפייה לה' שפוסחת על הכבוד והרעות בין אדם לחבירו מחטיאה את המטרה**. ייתכן שזהו הרמז אותו מנסה התורה לרמוז בשילוב מצוות פאה בפרשתנו. בשעה שאדם מישראל עסוק בפיתוח עולמו הרוחני ובחיזוק הקשר שלו עם הקב"ה דרך עבודת האדמה בנחלה שנתן לו ה', ישנה סכנה שיישכח העני ויושם הצידיה. מדגישה התורה שבעת אשר מקיימים את מצוות עונת הקצירה הקושרות בין האדם לבוראו אסור לו לאדם בשום אופן להתעלם מהחובה לנצל את אותה נחלה ואותה חלקה לביסוס הקשר שלו עם רעהו העני. יש אדם המוצא את הקב"ה בלימוד התורה ויש אדם המוצא את הקב"ה בחיי החולין שלו. גם זה וגם זה חייבים לוודא שאינם מפתחים את הקשר שלהם לקב"ה בלי שימת לב לאח ולרע שנשאר מאחור. בהכנסת מצוות מתנות העניים בפרשתנו במסגרת מצוות הספירה מלמדת אותנו התורה מסר חשוב לדורו של רבי עקיבא ולכל הדורות כולם. עלייה רוחנית אינה יכולה לבוא על חשבון צדק חברתי, ואינה יכולה להתקיים אם החברה אינה תקינה. הנה כי כן ניתן למצוא רמז רעיוני **לרעיון של לג' בעומר** בתיאור מצוות הספירה. אנו שזכינו ללמוד תורה ויחד עם זאת זכינו להיות שותפים בבניין החברה הישראלית, עלינו לוודא שעלייתנו הרוחנית הינה בשני התחומים גם יחד.